

OBSAH

SHRnutí HLAVNíCH POZNATKŮ A DOPORUČENí	9
Výzvy před námi: rychlý proces stárnutí a předčasný odchod z trhu práce	9
Vliv nedávných reforem na tyto výzvy	9
Další reformy důchodů a pracovních příjmů	10
Odstraňování překážek na straně zaměstnavatelů při přijímání a zaměstnávání starších pracovníků	12
Zlepšování schopnosti uplatnění starších pracovníků na trhu práce	13
ÚVOD	15
Kapitola 1. VÝZVY PŘED NÁMI	17
1. Demografické skutečnosti	17
2. Potenciální ekonomické a sociální důsledky	20
3. Klíčový faktor v pozadí projekcí: chování starších pracovníků na trhu práce	20
Kapitola 2. SOUČASNÁ SITUACE STARŠÍCH PRACOVNÍKŮ NA TRHU PRÁCE	25
1. Český trh práce – současná charakteristika	25
2. Situace starších pracovníků na trhu práce	25
3. Nezaměstnanost mezi staršími pracovníky: charakteristiky a tendence	32
Kapitola 3. OCHRANA LIDÍ PŘI SOUČASNÉM POSILOVÁNÍ POBÍDEK K PRÁCI: ÚLOHA SYSTÉMU SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ	37
1. Důchody a další sociální dávky dostupné starším pracovníkům: podmínky pro jejich poskytování	37
2. Vliv důchodů a jiných sociálních dávek na motivaci k práci	48
3. Současná politická diskuse	53
Kapitola 4. ODSTRAŇOVÁNÍ BARIÉR NA STRANĚ ZAMĚSTNAVATELŮ	55
1. Personální politika podniků	55
2. Náklady na pracovní sílu	59

3. Ochrana zaměstnanosti – překážka nebo jistota?	63
4. Úprava pracovních podmínek	65
5. Subvencování pracovních nákladů pro starší pracovníky	68

Kapitola 5. POMOC STARŠÍM PRACOVNÍKŮM K ZÍSKÁNÍ PRÁCE A POKRAČOVÁNÍ V ZAMĚSTNÁNÍ 71

1. Úloha lidského kapitálu na trhu práce	71
2. Zvyšování kvalifikace starších pracovníků je klíčovou otázkou	78
3. Význam aktivních programů na trhu práce	81
4. Usnadňování přístupu k samostatné výdělečné činnosti	89

Kapitola 6. VYTVÁŘENÍ VÍCE PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ PRO VŠECHNY 91

1. Stabilní makroekonomický rámec	91
2. Alternativní způsoby zvýšení ekonomické účasti a zaměstnanosti	91
3. Vzájemná soudržnost opatření	95

BIBLIOGRAFIE 97

ZKRATKY ZEMÍ OECD 101

Seznam rámečků

Rámeček 3.1. Nejnovější důchodové reformy	38
Rámeček 3.2. Švédsko zavádí větší pružnost do systému starobních důchodů	49
Rámeček 3.3. Současné reformní návrhy	53
Rámeček 4.1. Národní program přípravy na stárnutí na období 2003-2007	58
Rámeček 4.2. Iniciativa EQUAL v České republice	59
Rámeček 4.3. Novelizace zákoníku práce z roku 2000	64
Rámeček 4.4. Vládní subvence zaměstnavatelům	69
Rámeček 5.1. Aktivní programy trhu práce a veřejné služby zaměstnanosti v České republice	81
Rámeček 5.2. Nová linie 50 plus ve Velké Británii	87
Rámeček 6.1. Národní plán zaměstnanosti (NPZ)	92

Seznam obrázků

Obrázek 1.1. Pravděpodobná délka života při dožití 65 let podle pohlaví, 2000	18
Obrázek 1.2. Projektované trendy v mírách závislosti, 2000-2050	19